

BLACK SEA

SCIENTIFIC JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH

PART B. ECONOMIC, MANAGEMENT & MARKETING
AND ENGINEERING

Historical & Humanitarian Sciences
Agriculture, Agronomy & Forestry Sciences
Psychology and Sociology Sciences
Philosophy and Philology Sciences
Management and Marketing
Social Science
Economic Science
Pedagogical Science
Politology

An investment in knowledge always pays the best interest.
Benjamin Franklin

JANUARY 2014 VOLUME 08 ISSUE 08

ISSN: 1987 - 6521
E-ISSN: 2346 - 7541

SCIENTIFIC JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH

BLACK SEA

**PART B. ECONOMIC, MANAGEMENT & MARKETING
AND ENGINEERING**

Journal indexing

TBILISI, GEORGIA 2014

www.gulustan-bssjar.org

EDITORIAL BOARD

Agaheydar S. Isayev

Azerbaijan State Oil Academy. Doctor of Economical Sciences. Professor

Anzor G. Abralava

Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Avtandil Silagadze

Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Beykas S. Xidirov

Doctor of Economical Sciences. Professor.

David Narmania

Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia. Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Ekaterina Kozina

Siberia State Transportation University. Russia. PhD SC.

Elshan M. Hajizade

Doctor of Economical Sciences. Professor.

Enene Menabde-Jobadze

Georgian Technical University. Academical Doctor of Economics. Associate Professor.

Evgeni Baratashvili

Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

George Malashkhia

Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Jacob Meskhia

Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Lamara Qoqiauri

Georgian Technical University. Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Lienara Adzhylieva

The Crimea Humanitarian University. Ukraine. PhD.

Nelya A. Gluzman

Yevpatoriya Institute of Social Sciences Republican Higher Educational Institution "Crimean University for the Humanities".
Doctor of Pedagogical Sciences.

Maya Kapanadze

Georgian State University named Javakhashvili. Doctor of Economical Sciences. Associate Professor.

Rusudan G. Kutateladze

Georgian Technical University. Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Tarbiz N. Aliyev

Doctor of Economical Sciences. Professor.

Tatiana Kurbatskaya

Kamsk State Engineering - Economical Academy. Russia. PhD PS SC.

Tofig Y. Baharov

Doctor of Geology and Mineralogy Sciences. Professor.

Viktoriya V. Lyubashina

Yevpatoriya Institute of Social Sciences Republican Higher Educational Institution "Crimean University for the Humanities".

Vladyslav Fadiev

Yevpatoriya Institute of Social Sciences Republican Higher Educational Institution "Crimean University for the Humanities". PhD.

UDC: 551.46 (051.4)

B-64

©Publisher:

Community of Azerbaijanis living in Georgia. Gulustan-bssjar

©Editorial office:

IsaniSangory area, Varketili 3, III a m/r, building 342, dep. 65, 0163 Georgia, Tbilisi.

Website: www.gulustan-bssjar.org

E-mail: engineer_namik@mail.ru, gulustan_bssjar@mail.ru

©Typography:

TS. Dadiani 100. Publishing house Kalmasoni. Tbilisi, Georgia

Editor-in-chief: Lamara Qoqiauri. Doctor of Economical Sciences. Full Professor.

Head of organization: Namig Isayev. Doctoral degree candidate.

Finance manager: Maia Kapanadze. Doctor of Economical Sciences. Associate Professor.

Reproduction of any publishing of Black Sea Scientific Journal of Academic Research permitted only with the agreement of the publisher. The editorial board does not bear any responsibility for the contents of advertisements and papers. The editorial board's views can differ from the author's opinion. The journal published and issued by Gulustan-bssjar.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Ропотан Ірина Валеріївна

Одеський національний економічний університет, здобувач, викладач (Україна)

e-mail: Ropotan4ik@ukr.net

РЕЗЮМЕ

Висвітлено основні аспекти фінансового забезпечення соціальної сфери сталого розвитку регіонів України. Для цього розраховано інтегральний показник, який є його зведеною оцінкою. Також, у межах аналітичного дослідження, автором намічені основні стратегічні кроки для вирішення проблеми не ефективного використання фінансових ресурсів спрямованих у соціальну сферу.

Ключові слова: соціальна сфера, фінансове забезпечення, сталий розвиток, конвергенція, дивергенція.

РЕЗЮМЕ

Освещены основные аспекты финансового обеспечения социальной сферы устойчивого развития регионов Украины. Для этого рассчитан интегральный показатель, который является его сводной оценкой. Также, в рамках аналитического исследования, автором намечены основные стратегические шаги для решения проблемы неэффективного использования финансовых ресурсов направленных в социальную сферу.

Ключевые слова: социальная сфера, финансовое обеспечение, устойчивое развитие, конвергенция, дивергенция.

ABSTRACT

The basic aspects of the financial providing of social sphere of steady development of regions of Ukraine are reflected. An integral index that is him by the erected estimation is expected for this purpose. Also, within the limits of analytical research, an author is set basic strategic steps for the decision of problem of the not effective use of financial resources.

Keywords: social sphere, financial providing, steady development, convergence, divergence of directed in a social sphere.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Виклики глобалізації та сукупність внутрішніх проблем в Україні призводять до посилення диференціації регіонів за рівнем розвитку. У таких умовах досягти ефективного фінансування у всіх сферах життєдіяльності регіонів неможливо без орієнтування на перспективу сталого розвитку.

Проблематика фінансового забезпечення соціальної сфери сталого розвитку регіонів неодноразово ставала темою наукових досліджень відомих вчених, серед яких В. Бабаєв, Р. Безсмертний, І. Коліушко, О. Конотопцев, О. Коротич, О. Лазор, В. Малиновський та ін.

Вагомий внесок у дослідження сталого розвитку регіонів зроблено такими вченими, як В. Артеменко, О. Білорус, Б. Буркинський, З. Герасимчук, Б. Данилишин, Г. Дейлі, О. Невелєв, В. Мамонова, Д. Медоуз, В. Шевчук тощо.

Проте, незважаючи на низку наукових досліджень із зазначеної проблематики, є недостатньо дослідженим аспект щодо етапів формування державної політики розвитку територій в Україні.

Метою статті є з'ясування основних важелів впливу державного фінансування на соціально-економічні процеси в умовах утвердження ринкових відносин.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ключові для сучасної України глобалізаційні виклики призводять до посилення диференціації регіонів за рівнями сталого розвитку. У таких умовах досягти ефективного управління у всіх сферах життєдіяльності регіонів неможливо без підвищення ефективності та проведення змін у регіональному процесі управління фінансовими потоками з метою забезпечення і створення достатніх умов для належного рівня і якості життя територіальної громади.

Статистична база первинних показників фінансового забезпечення соціальної сфери сталого розвитку регіонів держави сформована з офіційних джерел Державного комітету статистики, Міністерства фінансів України, НБУ тощо (табл. 1).

Часткові показники-стимулятори та дестимулятори, що визначають фінансове забезпечення соціальної сфери сталого розвитку регіонів держави дозволили розрахувати відповідні групові індекси фінансового забезпечення соціального розвитку.

Таблиця 1

Система показників діагностики конвергетивно-дивергетивних процесів фінансового забезпечення соціальної сфери сталого розвитку регіонів у 2012 році

Регіони	Витрати бюджету на соціальну сферу на одиницю населення, грн.	Співвідношення розрахункової величини податків до бюджетних асигнувань соціального характеру на одиницю населення	Кредити надані в освіту, % до загального обсягу наданих кредитів по регіонах	Кредити надані в охорону здоров'я та для надання соціальної допомоги, % до загального обсягу наданих кредитів по регіонах	Кредити надані у сферу культури та спорту, % до загального обсягу наданих кредитів по регіонах	Частка витрат бюджету на соціальну сферу у загальних витратах місцевих бюджетів, %	Відношення витрат місцевих бюджетів на освіту до ВРП, грн.	Відношення витрат місцевих бюджетів на охорону здоров'я до ВРП, грн.
Україна	3884,73	0,451	0,013	0,2	1,0	60,235	6,452	3,714
АРКрим	3834,53	0,602	0,000	2,2	3,0	77,032	6,284	4,431
Вінницька	3832,96	0,355	0,328	0,1	0,2	84,823	7,306	4,644
Волинська	4373,89	0,244	0,000	1,4	0,1	86,779	8,811	4,522
Дніпропетровська	3735,80	0,716	0,007	0,0	2,7	75,828	2,822	2,061
Донецька	3590,97	0,659	0,003	0,0	0,4	71,876	2,903	2,640
Житомирська	4163,34	0,328	0,000	0,0	0,1	87,641	8,298	4,771
Закарпатська	4014,01	0,346	0,000	1,3	0,3	91,409	9,814	5,012
Запорізька	3815,33	0,554	0,011	0,2	0,0	83,160	4,699	3,385
Ів.-Франківська	4089,38	0,291	0,329	4,9	0,5	85,016	6,604	4,339
Київська	3983,53	0,536	0,013	0,2	0,5	80,682	3,787	2,337
Кіровоградська	4061,20	0,374	0,000	0,0	0,5	86,052	6,959	4,246
Луганська	3422,98	0,493	0,027	0,2	0,2	78,983	3,976	3,477
Львівська	3697,51	0,393	0,021	1,8	2,6	86,207	5,885	3,779
Миколаївська	3952,64	0,400	0,000	0,1	0,5	86,434	5,775	3,591
Одеська	3519,84	0,490	0,008	0,6	0,9	79,812	4,474	2,906
Полтавська	3818,93	0,600	0,000	0,0	0,1	80,134	3,534	2,325
Рівненська	4336,44	0,290	0,070	0,0	0,5	87,527	8,475	4,783
Сумська	3825,45	0,424	0,000	0,1	0,1	87,102	6,438	4,147
Тернопільська	3947,69	0,246	0,000	0,0	0,6	90,456	8,832	5,010
Харківська	3345,07	0,584	0,012	0,0	1,7	77,289	3,673	2,830
Херсонська	3896,11	0,317	0,031	0,1	0,2	88,145	8,233	4,560
Хмельницька	4008,52	0,318	0,073	0,1	0,0	86,605	8,203	4,448
Черкаська	3969,49	0,398	0,000	0,0	0,1	84,979	6,061	4,125
Чернівецька	3930,34	0,260	0,070	0,1	0,6	86,816	9,957	5,788
Чернігівська	3966,25	0,353	0,000	0,0	0,1	87,589	6,769	4,507
м.Київ	4135,70	0,869	0,013	0,2	0,5	49,399	1,719	1,406
м.Севастополь	3619,94	0,731	0,000	2,2	3,0	74,485	4,895	3,338

Продовження табл. 1

Регіони	Відношення витрат місцевих бюджетів на ЗМІ до ВРП, грн.	Відношення витрат місцевих бюджетів на фізичну культуру і спорт до ВРП, грн.	Відношення витрат місцевих бюджетів на культуру та мистецтво до ВРП, грн.	Відношення витрат місцевих бюджетів на соціальний захист та соціальне забезпечення до ВРП, грн.	Інвестиції в освіту, % до загального обсягу інвестицій в основний капітал по регіонах	Інвестиції в охорону здоров'я та надання соціальної допомоги, % до загального обсягу інвестицій в основний капітал по регіонах	Інвестиції в надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту, % до загального обсягу інвестицій в основний капітал по регіонах
Україна	0,102	0,250	0,509	6,966	0,5	1,1	2
АРКрим	0,018	0,118	0,952	4,443	0,2	2	1,7
Вінницька	0,034	0,174	0,809	4,933	0,7	1,1	0,6
Волинська	0,018	0,198	0,917	7,057	0,4	2,1	0,9
Дніпропетровська	0,010	0,077	0,287	1,840	0,1	1,3	0,7
Донецька	0,005	0,148	0,357	2,122	0,1	0,8	0,4
Житомирська	0,011	0,170	0,888	5,890	0,8	2,7	0,9
Закарпатська	0,013	0,183	1,035	7,317	0,9	1,6	0,8
Запорізька	0,013	0,123	0,497	2,928	0,3	0,8	0,5
Ів.-Франківська	0,035	0,177	0,881	5,503	0,3	0,9	0,4
Київська	0,015	0,120	0,480	2,474	0,2	0,1	1,1
Кіровоградська	0,019	0,153	0,772	4,718	0,2	1,4	0,2
Луганська	0,014	0,238	0,556	2,897	0,5	1,6	0,5
Львівська	0,023	0,126	0,742	4,389	1	2,6	1
Миколаївська	0,008	0,193	0,641	3,865	0,4	1,1	0,5
Одеська	0,024	0,098	0,550	3,342	0,3	1,1	0,3
Полтавська	0,014	0,113	0,442	2,486	0,3	1,1	0,2
Рівненська	0,011	0,206	0,930	7,350	1,1	1,6	0,4
Сумська	0,004	0,163	0,736	4,443	4,7	0,8	0,3
Тернопільська	0,023	0,198	1,126	6,159	0,7	0,8	0,4
Харківська	0,012	0,134	0,505	2,732	1,1	0,7	4,4
Херсонська	0,008	0,185	0,888	5,175	0,8	0,9	2
Хмельницька	0,013	0,153	0,961	5,469	0,5	1,1	0,4
Черкаська	0,023	0,123	0,762	4,211	0,4	2	0,5
Чернівецька	0,033	0,212	1,153	7,587	0,5	1,3	0,7
Чернігівська	0,023	0,173	0,947	4,607	0,5	0,6	0,6
м.Київ	0,010	0,042	0,222	0,947	0,7	0,8	4,8
м.Севастополь	0,017	0,155	0,777	2,853	0,3	1,5	2,9

Не викликає вагань твердження, що: «високий рівень соціального забезпечення населення неможливий у бідній країні, тому єдиною передумовою його підвищення є реалізація стратегії прискореного економічного зростання; спрямованість державної політики на реалізацію стратегії прискореного економічного зростання не виключає збереження наявного рівня соціальної підтримки й навіть її збільшення за умов оптимізації структури соціальних видатків щодо забезпечення їх пріоритетного спрямування на розвиток людини» [1, с. 3–14].

Джерела фінансування соціальної сфери сталого розвитку є диференційованими (бюджетне фінансування, кредитування, інвестиційні ресурси, самофінансування та ін.), Однак рівень фінансування соціуму в Україні є недостатнім для забезпечення якісного та сталого розвитку цієї галузі. За цих умов надзвичайно важливою є диверсифікація джерел фінансування соціальної сфери.

Фінансування освіти, охорони здоров'я, духовного та фізичного розвитку за рахунок кредитних ресурсів не є пріоритетним для України, оскільки така схема фінансування є проблемною при поверненні ресурсів та витратною за рахунок сплати відсотків. Підтвердженням цьому є розрахунки представлені у табл. 2.

Таблиця 2

Регіональні диспропорції у фінансуванні соціального розвитку регіонів України

Показники фінансування соціального розвитку	Максимальне значення	Мінімальне значення	Рівень диспропорції, разів
Витрати бюджету на соціальну сферу на одиницю населення, грн	4373,9 (Волинська обл.)	3345,1 (Харківська обл.)	1,3
Співвідношення розрахункової величини податків до бюджетних асигнувань соціального характеру на одиницю населення	0,869 (м. Київ)	0,244 (Волинська обл.)	3,6
Частка витрат бюджету на соціальну сферу у загальних витратах місцевих бюджетів, %	91,4 (Закарпатська обл.)	49,4 (м. Київ)	1,9
Кредити надані освіти, % до загального обсягу наданих кредитів по регіонах	0,328 (Вінницька обл.)	0,000 (АРК, Волинська, Житомирська, Закарпатська, Кіровоградська, Миколаївська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Черкаська, Чернігівська обл., м. Севастополь)	-
Кредити надані в охорону здоров'я та для надання соціальної допомоги, % до загального обсягу наданих кредитів по регіонах	4,883 (Івано-Франківська обл.)	0,000 (Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Кіровоградська, Полтавська, Рівненська, Тернопільська, Харківська, Чернівецька, Чернігівська обл.)	-
Кредити надані у сферу культури та спорту, % до загального обсягу наданих кредитів по регіонах	3,016 (м. Севастополь)	0,033 (Запорізька обл.)	91,4
Відношення витрат місцевих бюджетів на освіту до ВРП, %	9,957 (Чернівецька обл.)	1,719 (м. Київ)	5,8
Відношення витрат місцевих бюджетів на охорону здоров'я до ВРП, %	5,788 (Чернівецька обл.)	1,406 (м. Київ)	4,1
Відношення витрат місцевих бюджетів на ЗМІ до ВРП, %	0,035 (Івано-Франківська обл.)	0,004 (Сумська обл.)	8,8
Відношення витрат місцевих бюджетів на фізичну культуру і спорт до ВРП, %	0,238 (Луганська обл.)	0,042 (м. Київ)	5,7
Відношення витрат місцевих бюджетів на культуру та мистецтво до ВРП, %	1,153 (Чернівецька обл.)	0,222 (м. Київ)	5,2
Відношення витрат місцевих бюджетів на соціальний захист та соціальне забезпечення до ВРП, %	7,587 (Чернівецька обл.)	0,947 (м. Київ)	8,0
Інвестиції в освіту, % до загального обсягу інвестицій в основний капітал по регіонах	4,7 (Сумська обл.)	0,1 (Донецька, Дніпропетровська обл.)	47,0
Інвестиції в охорону здоров'я та надання соціальної допомоги, % до загального обсягу інвестицій в основний капітал по регіонах	2,7 (Житомирська обл.)	0,1 (Київська обл.)	27,0
Інвестиції в надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту, % до загального обсягу інвестицій в основний капітал по регіонах	4,8 (м. Київ)	0,2 (Кіровоградська, Полтавська обл.)	24,0

Проведені розрахунки дають можливість говорити про значні регіональні диспропорції як по часткових, так і інтегральних показниках фінансового забезпечення соціальної складової сталого розвитку регіонів України.

Як показує дослідження, найбільша поляризація зафіксована щодо кредитів, наданих у сферу культури та спорту, а саме 91, 4 рази. Відмітимо також, що доволі невтішна тенденція відмічена в регіонах щодо кредитів наданих в освіту, охорону здоров'я та для надання соціальної допомоги. За такими напрямками банківська система України надає кредити неохоче, що в першу чергу пов'язано зі складністю повернення таких кредитів.

Ще одним вагомим джерелом фінансування соціальної сфери стало розвинутої регіону розглядаємо інвестиції у сферу освіти, охорони здоров'я, в надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту. Соціальне інвестування має на меті цільове залучення коштів для рішення вагомих соціальних питань територіальних громад. Беззаперечними лідерами за обсягами інвестицій: в освіту (% до загального обсягу інвестицій в основний капітал по регіонах) була Сумська область (4,7 %); в охорону здоров'я та надання соціальної допомоги – Житомирська область (2,7 %); в надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту – м. Київ (4,8 %). Водночас згадані сфери характеризуються значними рівнями регіональних диспропорцій, так за напрямом освіта розходження складає 47,0 разів (min=0.1 – Донецька, Дніпропетровська області), надання комунальних та індивідуальних послуг, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 27,0 раз (min=0.1 – Київська область), діяльність у сфері культури та спорту – 24,0 рази (min=0.1 – Кіровоградська, Полтавська області).

Оптимізація видаткової частини бюджету може досягатися при умові перегляду пропорцій розподілу ВРП та соціальних стандартів. Рівень перерозподілу ВРП через місцеві бюджети України за даними 2012 р. становить 15,7 %, що на 2,01 в.п. більше за відповідний показник попереднього року [2, с.58]. Частка видатків соціального спрямування місцевих бюджетів у ВРП представлена на рис. 1.

Зауважимо, що у 2012 р. і мають місце значні регіональні асиметрії у приведених до ВРП витратах на ЗМІ – 8,8 рази (max – Івано-Франківська область; min – Сумська область); соціальний захист та соціальне забезпечення – 8,0 рази (max – Чернівецька область; min – м. Київ), освіту – 5,8 рази (max – Івано-Франківська область; min – Сумська область), фізичну культуру і спорт – 5,7 рази (max – Луганська область; min – м. Київ), культуру та мистецтво – 5,2 рази (max – Чернівецька область; min – м. Київ), та охорону здоров'я – 4,1 рази (max – Чернівецька область; min – м. Київ).

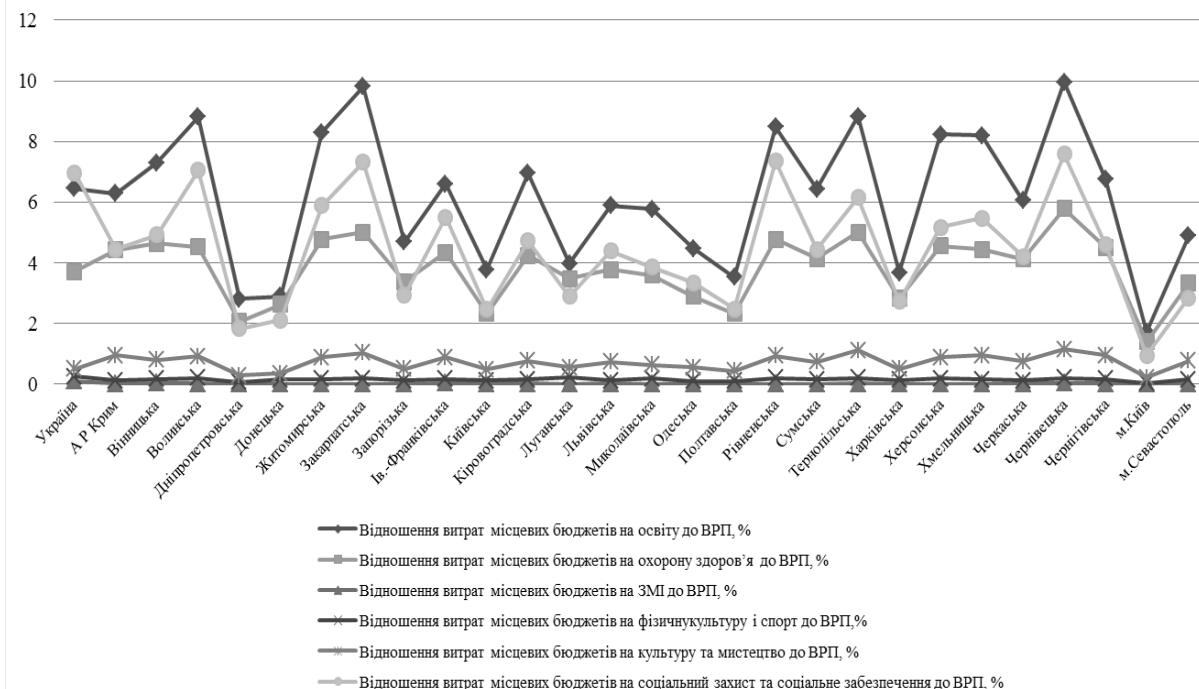

Рис. 1. Частка видатків соціального спрямування місцевих бюджетів у ВРП, %

Соціальна сфера в Україні є пріоритетним напрямом фінансування, відповідно до демократичних принципів, затверджених у Європейській хартії місцевого самоврядування. Нині вагома частка видатків соціального характеру передана до виконання місцевим бюджетам. Так, загальний обсяг видатків на соціально-культурну сферу збільшився у 2012 р. в порівнянні з попереднім роком майже на 20,5 % і становить 176,4 млрд. грн. Відмітимо також зростання частки видатків соціального характеру в 1,01 рази (з 59,6 % у 2011 р. до 60,2 % у 2012 р.). Найбільший обсяг видатків спрямовується на освіту, а саме 71,3 млрд. грн. (32,0 % від загального розміру видатків місцевих бюджетів), на соціальний захист і соціальне забезпечення –

50,1 млрд. грн. (22,5 %), на охорону здоров'я – 47,1 млрд. грн. (21,2 %) [2, с. 64]. Проте у цій царині існує низка проблем: по-перше, фінансова база місцевих бюджетів залишається недостатньою для фінансування послуг соціальної сфери по-друге, лишаються туманними видаткові повноваження по фінансуванню соціальної сфери; по-третє, механізм надання бюджетних трансфертів із державного бюджету є не прозорим та не враховує об'єктивні регіональні відмінності у соціально-економічному розвитку. Саме ці проблеми поглиблюють диспропорції у видатках на соціальну сферу.

Асиметрія у співвідношенні розрахункової величини податків до бюджетних асигнувань соціального характеру на одиницю населення склала 3,6 рази. Зазначимо, що податкові надходження у 2012 р. становили 85,2 % доходів місцевих бюджетів без урахування міжбюджетних трансфертів. Їх обсяг становив 85,9 млрд. грн., що на 17,5 % більше показника 2011 р. Однак, така позитивна динаміка забезпечила ріст співвідношення розрахункової величини податків до бюджетних асигнувань соціального характеру на одиницю населення у 2012 р. в порівнянні із 2011 р. лише у семи регіонах, зокрема: Автономна Республіка Крим (1,023 рази); Кіровоградська (1,041 рази); Полтавська (1,005 рази); Тернопільська (1,005 рази); Харківська (1,014 рази); Хмельницька (1,012 рази); Черкаська області (1,007 рази); м. Севастополь (1,040 рази).

Результати оцінки рівня фінансового забезпечення соціальної сфери України протягом 2003–2012 рр. показали певну стабільність показників аналізованого періоду у всіх регіонах України. Так, впродовж досліджуваного періоду беззаперечним лідером за фінансовим забезпеченням соціальної сфери в Україні були м. Севастополь, Івано-Франківська, Тернопільська та Волинська області. По суті – це території з найменш соціально захищеним населенням. Регіонами з найменш профінансованою соціальною сферою були м. Київ, Донецька та Дніпропетровська області.

Підтвердженням отриманих результатів є представлений на рис. 2 рейтинг регіонів за рівнем фінансового забезпечення соціальної сфери.

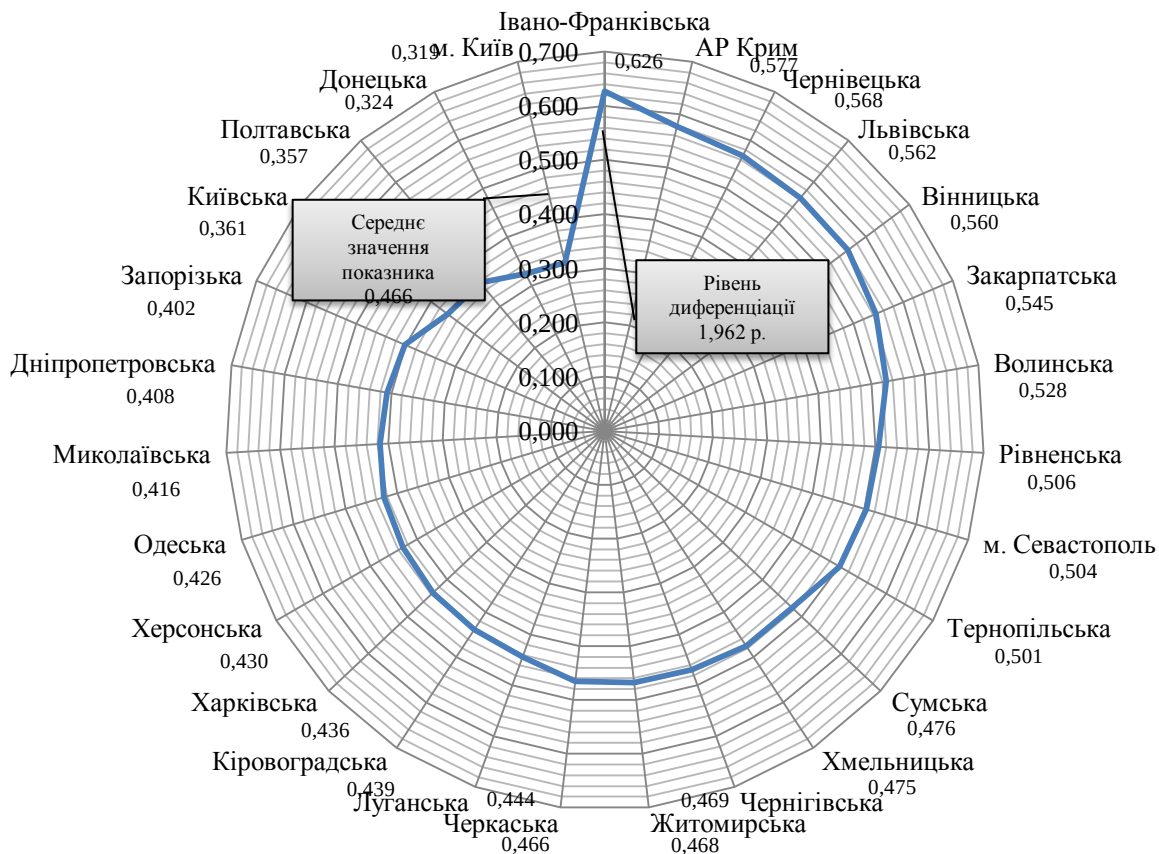

Рис. 2. Рейтинг регіонів за рівнем фінансового забезпечення соціальної сфери у 2012 р.

Середній рівень по Україні за вище згаданим показником перевищують Івано-Франківська область, АРК, Чернівецька, Львівська, Вінницька, Закарпатська, Волинська, Рівненська області, м. Севастополь, Тернопільська, Сумська, Хмельницька, Чернігівська, Житомирська, Черкаська області. Однак ріст у 2012 р. в порівнянні з попереднім роком був відмічений в Автономній Республіці Крим (в 1,037 р.), Вінницькій (в 1,137 р.), Дніпропетровській (в 1,061 р.), Донецькій (в 1,037 р.), Житомирській (в 1,080 р.), Запорізькій

(в 1,014 р.), Луганській (в 1,038 р.), Львівській (в 1,055 р.), Полтавській (в 1,065 р.), Сумській (в 1,051 р.), Черкаській областях (в 1,017 р.).

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи отримані результати, зауважимо, що Україні інтегруючись у світову економіку, однією з основних рис якої є розвинена соціальна сфера, необхідно орієнтуватися на підтримку і підвищення рівня життя населення, нарощування культурного, духовного потенціалу суспільства. Громадяни мають високий рівень потреби в соціальному захисті, і тому існує великий попит на цей вид суспільних благ. Соціальне забезпечення надається державою, а не ринком. Про виняткову роль соціальної функції держави свідчить і найбільша питома вага в бюджетах демократичних країн видатків на соціальні потреби [3]. Не варто забувати при цьому про проблему ефективності як бюджетних видатків у цілому, так і видатків бюджету соціального характеру зокрема. Ця проблема однозначно є однією з найскладніших. Як показує досвід європейських країн, які прагнуть стимулювати ефективність і дієвість своїх соціальних програм використовують різні заходи, основою яких є приватна ініціатива, яка має місце і у процесі соціального страхування і при фінансуванні соціальних програм коштами самих страхувальників. Досвід України говорить про те, що соціальна сфера в основній своїй частині фінансується за рахунок бюджетних коштів. Обмеженість фінансових потоків на рівні адміністративно-територіальних утворень, з якою ми маємо справу на практиці, чинить негативний вплив на формування територіальної інфраструктури та робить вирішення комплексу соціально-економічних проблем неможливим без збалансованості функцій органів місцевої влади та обсягів фінансових ресурсів, які є в її віданні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Чугунов І. Я. Розвиток програмно-цільового методу планування бюджету / І. Я. Чугунов, І. В. Запатріна // Фінанси України. – 2008. – №5. – С. 3–14.
2. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2012 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ – II) впровадження», USAID. – К., 2013. – 73 с.
3. Смирнов С. О. Тенденції розвитку процесу фінансування соціальної сфери в умовах підвищення самостійності регіонів [Електронний ресурс] / С. О. Смирнов, О. І. Бобирь. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/VUABS/2009_1/26.2.01.pdf